


Připravili jsme pro vás předposlední letošní rozesílku s číslem 19/2023. Rubriky s novým textem jsou označeny symbolem . V rozesílce najdete pozvánky na osvětové a vzdělávací akce a programy. Přidáváme další tipy na regionální dárečky pro vaše blízké a partnery i zamyšlení o skutečné hodnotě Vánoc (str. 13–15).

V části I, na stránkách 2–15, najdete AKTUALNÍ informace – zprávy z tisku, grantové výzvy, pozvánky na vzdělávací programy a akce, informace o kampaních.

V části II přinášíme náměty a inspiraci i tipy na pomůcky a publikace (str. 16–20).

Část III přináší stálý soubor informací a odkazů k důležitým tématům (od str. 21).

Archív rozesílek: [www.liska-evvo.cz/rozesilka](http://www.liska-evvo.cz/rozesilka)

**Významné dny v PROSINCI:** 3. prosince – první neděle Adventní, Den vytváření dárků, 5. prosince – Světový den půdy, Mezinárodní den dobrovolníků, MIKULÁŠ, 20. prosince – Mezinárodní den lidské solidarity, více na <https://www.ekokalendar.cz/>

## Akce do DIÁŘE:

Pá – So 1.–2. prosince	<b>30. Valašský mikulášský jarmek</b> <a href="http://www.jarmek.cz">www.jarmek.cz</a>
Pátek 15. prosince	<b>členská schůze LÍSKY</b> <a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>



### ADVENTNÍ VÝZVY VEN,

kteří můžete pojmout i jako aktivnější formu adventního kalendáře. Vše si můžete pohodlně vytisknout jako kartičky, které se budou záhadně objevovat, nebo je připravíte spolu s adventním kalendářem, jak je zvykem.

<https://ucimesevenku.cz/advent-venku/>

Tak hurá do hledání přírodnin a hraní venku!

## Osvětové kampaně LÍSKY

<b>PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI</b> 1.–30. DUBNA <a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>	<b>PŘÍRODNÍ ZAHŘADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY</b> 1. KVĚTNA – 30. ČERVENA <a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>	<b>STROMY A MY</b> 15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA <a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>	<b>POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRÁVEDLIVĚ ZÁPLACENÉ</b> CELOROČNĚ <a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>	<b>POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDRŽITELNÉ EKONOMIKY</b> CELOROČNĚ <a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>
---	--	--	---	---

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHŘADA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika,**

[www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane](http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane)

**Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.**

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce.**

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky.**

Registrace do kampaní zde: <https://forms.gle/PffLWtjijunJYv37H9>

## OBSAH ROZESÍLKY 18/2023

### Část I

#### INFORMACE, AKTUALITY, POZVÁNKY NA AKCE, NABÍDKA PROGRAMŮ PRO ŽÁKY I DOSPĚLÉ, KAMPANĚ

I/1	Zprávy z Lísky	... str. 2
I/2	Aktuality, zprávy z webu a tisku	... str. 3
I/3	Grantové výzvy	... str. 5
I/4	Pozvánky na akce, osvětové kampaně	... str. 6
I/5	Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO	... str. 10
I/6	Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení	... str. 11
I/7	Tipy na originální vánoční dárky od regionálních výrobců	... str. 12

### Část II

#### METODICKÁ PODPORA

II/1	Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe	... str. 16
II/2	Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky	... str. 18
II/3	Program Učíme se venku	... str. 19
II/4	Projekty pro školy, soutěže	... str. 20
II/5	Tipy na výlety, exkurze, výstavy	... str. 20

### Část III

#### UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

III/1	Udržitelný rozvoj	... str. 21
III/2	Přírodní zahrady	... str. 22
III/3	Zelené okénko	... str. 22
III/4	Místní produkty, biopotraviny	... str. 22
III/5	Fairtrade	... str. 23



## Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

## Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

**V roce 2022 členové Klubu Lísky zaslali 36.000 Kč.**

**Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.**



## Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. [www.darujme.cz/projekt/1203070](https://www.darujme.cz/projekt/1203070)

**V roce 2022 jsme z vašich darů získali 1.470 Kč.**

**Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.**

## část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

## Zprávy z LÍSKY



V listopadu jsme dokončili s lektory popisy aktivit do 4 nových programů v projektu Lísky „Písmena a čísla VENKU s Lískou“. Ještě nás čekají korektury a doplnění pracovních listů a ilustrací. Projekt podpořilo Ministerstvo životního prostředí.

Ukončili jsme tvorbu 4 lektorských příprav, pracovních listů a materiálů k novým programům v Arboretu Semetín na téma VODA, STROMY a HMYZ pro MŠ a I. stupeň ZŠ. Projekt je spolufinancován Zlínským krajem.

Téma venkovní výuky a EVVO jsme prezentovali na workshopu pro sborovnu ZŠ a MŠ Olbramice (16. 11.) a na workshopu Učíme se v přírodě pro pedagogy I. st. ZŠ na UP Olomouc (8. 11.). Další workshopy pro Centrum celoživotního vzdělávání PdF UP v Olomouci plánujeme na jarní měsíce.

Projektové dny v MŠ a ZŠ nás čekají od ledna.

Jsmo připraveni podpořit školy, organizace i obce zajištěním aktivit pro děti a Férové kavárny LÍSKY na rozmanitých slavnostech, festivalech a oslavách.

Těšíme se na setkávání, Vaše LÍSKA

## Provoz LÍSKY v měsíci PROSINEC 2023

Z organizačních důvodů jsou hodiny pro veřejnost omezeny.

Pokud zrovna nejsme přítomni, VOLEJTE, prosím, 605 806 840 nebo 734 122 430.

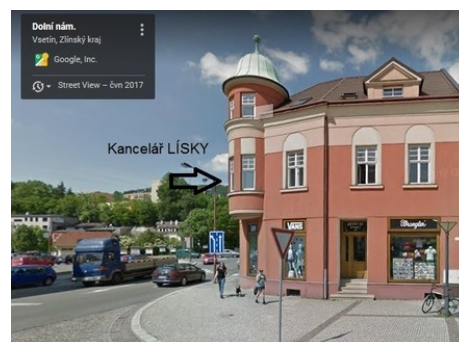
**Kancelář i Férový obchůdek je zcela UZAVŘEN ve dnech 18. 12. 2023 – 4.1.2024.**

Děkujeme za pochopení.

**studijní centrum BASIC**

**TRÁPÍ SE VAŠE DÍTĚ PŘI UČENÍ A NEDOKÁŽETE MU POMOCI?**

tel.: 734 442 120 | [www.basic.cz](https://www.basic.cz)



**Kancelář a Férový obchůdek Lísky**  
[www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek](https://www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek)



LÍSKA

Zlínský kraj  
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 19/2023

strana 2



### Fairtrade je pro nás velmi důležitý

Vnímáme ho jako hnutí založené na určité filosofii pěstitelství, kde nejde jen o certifikaci, ale také o přesvědčení, jak náležitě žít a pěstovat plodiny, které sdílí všichni pěstitelé sdružení v družstvu... Je kolem nás řada pěstitelů, kterým se snažíme vstřípit stejné zásady, jaké vyznáváme u nás v Coopepiña a ve Fairtrade. Oni se pak snaží nás napodobovat a co nejlépe zavádět naši filosofii fairtradového pěstování a družstevnictví do své praxe.

[www.fairtrade.cz](http://www.fairtrade.cz)



### Proč má vlastně smysl se rozvoji kreativity ve školách věnovat?

K odpovědi na otázku nám pomůže inspirativní přednáška "Do schools kill creativity?" (Školy ničí kreativitu), kterou už v roce 2006 přednesl na fóru TedX Sir Ken Robinson. Jde o nejpopulárnější TedTalk všech dob s celkovým počtem téměř 80 milionů shlédnutí.

Přednáška je dispozici jak s českými titulky, tak s českým prepisem a zaujme vás nejen samotným tématem, ale také humorem. Tím oplývají i všechny další přednášky, videa a texty autora.

[https://www.ted.com/talks/sir\\_ken\\_robinson\\_do\\_schools\\_kill\\_creativity?language=cs](https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity?language=cs)

Sir Ken Robinson byl britský spisovatel, pedagog, mezinárodně působící poradce vzdělávacích systémů po celém světě a především propagátor myšlenky, že tradiční škola ze své podstaty ničí kreativitu. Ve svých dílech a přednáškách zdůrazňoval význam představivosti a tvůrčího přístupu v učení, které podle něj tradiční vzdělávací systémy v dětech naopak potlačují.

### Chceme vysvětlit dopady globalizace?

Vyrazme třeba do fastfoodu, nabádá učitel pražského gymnázia Salim Murad

<https://eduzin.cz/wp/2023/10/06/chceme-vysvetlit-dopady-globalizace-vyrazme-treba-do-fastfoodu-nabada-ucitel-prazskeho-gymnazia-salim-murad/>

### Nadace Partnerství nabízí katalog Posílení ochrany stromů ve městě, vydaný při příležitosti ukončení pátého ročníku soutěže Adapterra Awards

Soutěž oceňuje **nejlepší realizovaná opatření**, jak na sucho, přehřívání zástavby, přívalové deště, povodně, či erozi půdy. 21 takových projektů z krajiny, města, budov i pracovního prostředí představujeme v nově vydaném katalogu. Kromě toho v něm naleznete také zajímavé informace **o ekosystémových službách stromů či jak na péči o stromy ve městě**.

Pokud víte o nějakém adaptačním opatření, které by mohlo jít v tomto směru příkladem, nezapomeňte ho **přihlásit do 6. ročníku** soutěže.

Další ročník startuje již **v únoru 2024**.

Andrea Křivánková | koordinátorka soutěže Adapterra Awards  
Nadace Partnerství | Údolní 33 I 602 00 Brno

[www.nadacepartnerstvi.cz](http://www.nadacepartnerstvi.cz)

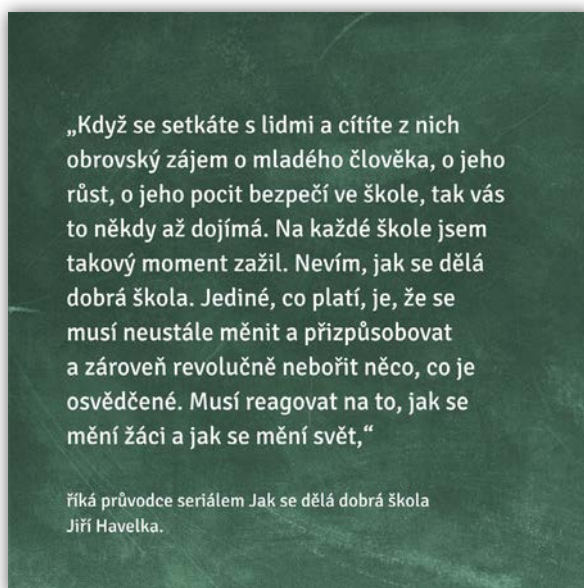
e-mail: [andrea.krivankova@nap.cz](mailto:andrea.krivankova@nap.cz) | tel.: (+420) 778 436 469

### Nestihli jste některý z dílů seriálu Jak se dělá dobrá škola?

Nevadí. Všechny můžete sledovat v iVysílání České televize <https://www.ceskatelevize.cz/porady/13743448133-jak-se-dela-dobra-skola/> nebo na webu ČT edu <https://edu.ceskatelevize.cz/porad/jak-se-dela-dobra-skola>

Herec a režisér Jiří Havelka provází sérii o tom, co čeká děti v současných školách. Našel odpověď na otázku, jak vytvořit školu, do které všichni chodí rádi? Existuje na to jednotný recept? A jaké kompetence by si podle něj měli žáci ze školy odnášet do života <https://eduzin.cz/wp/2023/09/12/behem-nataceni-jsem-zazil-hodne-silnych-setkani-rika-pruvodce-serialem-jak-se-dela-dobra-skola-jiri-havelka/>

Seriál připravila Česká televize ve spolupráci s EDUinem. Jeho vznik podpořila Nadace České spořitelny.



řeká průvodce seriálem Jak se dělá dobrá škola  
Jiří Havelka.



## Ministerstvo školství téměř před rokem představilo návrh Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky pro roky 2023–2027

Nyní jej má schválit vláda.

EDUin přináší stručnou analýzu dokumentu.

Do Dlouhodobého záměru se nepropsala některá diskutovaná témata, například otázka postavení dětských skupin nebo revize systému celoživotního profesního vzdělávání.

Přečtěte si, jaké jsou plusy a naopak slabá místa Dlouhodobého záměru v tiskové zprávě na webu <https://www.eduin.cz/clanky/jak-vypada-dlouhodoby-zamer-vzdelavani-ministerstva-skolstvi/>

### CO CHYBÍ V DLOUHODOBÉM ZÁMĚRU VZDĚLÁVÁNÍ?

Závazek k vyjasnění společného budování kapacit včasné péče spolu s resortem MPSV

Trvá problematické omezení počtů asistentů pedagoga a zároveň chybí metodické vedení spádovosti

Aktualizované termíny implementace RVP ZV

Závazek k plošnému sběru výstupových a výsledkových dat

Hlubší revize systému celoživotního profesního vzdělávání

„Na Dlouhodobém záměru je znát, že najít společnou řeč nebylo lehké; některá témata zůstala moc obecná, některá působí trochu poslepaně. Je velká škoda, že se zde neobjevuje žádná vize, která by reformovala celoživotní profesní vzdělávání. Česká republika bude opět ve skluzu, a to vše kvůli třenicím o rozpočet mezi resorty. Tento úkol ale zadala resortu školství vláda ve svém programovém prohlášení a zatím bez výsledku,”

řička analytička EDUinu Lucie Slejšková.

## Projekt Měníme osnovy

V současném světě potřebujeme pro úspěšný život víc než jen vědomosti. Co jsme dříve nazývali školními osnovami, dnes zastřešuje termín rámcový vzdělávací program. A právě nyní prochází revizí. Projekt **Měníme osnovy** představí, jaké změny se chystají a jaký dopad budou mít na naše děti, a tedy i na naši společnost. Vysvětlí hlavní body celé revize a ukáže i příklady z praxe.

Více na <https://menimeosnovy.cz/>

„8 000 hodin... tolik času stráví naše děti ve školní lavici během základní školy. Co chceme, aby jim tento čas dal?“ Jan Hábl, pedagog Vědomosti, znalosti, dovednosti to všechno naše děti samozřejmě potřebují pro uplatnění v životě. Vzhledem k tomu, kolik času ale stráví v lavicích, by jim škola měla dát ještě něco navíc. Měla by formovat také jejich charakter. Ukázat jim, jak mohou být užiteční nejen sami sobě, ale také společnosti, svému okolí. Protože, jak říkal Jan Ámos Komenský „Člověk učený, ale nemravný, jest břemenem země.“ Co pro vás znamená charakter a jak by k němu děti měly být vedené v našich školách?

## Otevřené vzdělávací zdroje – klíčová aktivita, jejíž cílem je usnadnit učitelům přístup ke kvalitním vzdělávacím materiálům

Nabídne vám 3 250 online vzdělávacích zdrojů, které budou: hodnoceny proškolenými hodnotiteli a podle předem vybrané metodiky hodnocení, zařazeny do přehledné databáze, připraveny k okamžitému použití ve výuce, pro všechny, zdarma.

Více informací získáte u garantů území projektu Podpora kurikulární práce škol ve vašem kraji <https://www.npi.cz/kontakty>



## Relaxuje prací v lese, vychovává pět dětí a žije se „dvěma svými holkami“. Ministr Petr Hladík poodhalil soukromí a poradil, jak můžeme šetřit peníze i přírodu

Peny energií příliš klesat nebudou, a tak je na čase vydat se cestou obnovitelných zdrojů. Právě s tím pomáhá všem vlastníkům rodinných i bytových domů program Nová zelená úsporám. O dotacích, budoucnosti recyklace odpadů, vzniku nových českých chráněných území, ale také o jeho soukromí a rodině jsme si povídali s ministrem životního prostředí Petrem Hladíkem.

Celý rozhovor najdete na:

<https://zena-in.cz/clanek/relaxuje-praci-v-lese-vychovava-pet-deti-a-zije-se-dvema-svymi-holkami-ministr-petr-hladik-poodhalil-soukromi-a-poradil-jak-muzeme-setrit-penize-i-prirodu>



## Organizace Učitel naživo spustila nový web k provázejícím učitelům

<https://www.provazejiciucitele.cz>

Ten je primárně určen studentům učitelství, vedení škol, které poskytují studentské praxe, fakultám připravující učitele a samotným provázejícím učitelkám a učitelům. Právě role provázejícího učitele je zásadní pro efektivitu a kvalitu praxe ve školách.



## Co znamená udržitelná firma?

Firemní udržitelnost nebo odpovědnost je dnes často diskutovaná. Tento pojem znamená dobrovolnou integraci sociálních aspektů, stejně jako aspektů týkajících se životního prostředí, do každodenních aktivit firmy a interakcí s různými zainteresovanými lidmi. To znamená dělat hlavní business firmy (business, který je ve středu všeho, co firma dělá) odpovědně ve vztahu k životnímu prostředí, lokálním komunitám, zákazníkům, zaměstnancům a dalším zainteresovaným stranám. Svou hlavní obchodní činností (core business) má firma největší dopad na své okolí.

Je to způsob, jak se firmy chovají, a mělo by to být propojeno s jejich hodnotami a strategií (kam jdou a jak). **Odpovědnost by měla být včleněna do DNA organizace**, aby byla organizace schopná řídit vše (včetně strategických rozhodnutí) podle etických standardů nebo pravidel a se zaměřením na dobro všech zainteresovaných skupin.

Aby se firma chovala odpovědně, potřebuje se podívat na všechny své aktivity a související procesy a jejich zanalyzovaný dopad na životní prostředí i komunity, zákazníky, zaměstnance atd.

Celý článek na [https://respon.cz/cs/udrzitelna\\_firma/co-znamenaudrzitelna-firma/](https://respon.cz/cs/udrzitelna_firma/co-znamenaudrzitelna-firma/)

I/3

## Grantové výzvy



### Harmonogram výzev OP JAK na rok 2024 zveřejněn!

Vydali jsme harmonogram výzev na příští rok a také aktualizovali harmonogram letošního roku. Aktuální harmonogramy rozdělené dle let naleznete na našem webu: [bit.ly/Harmonogramvyzev](http://bit.ly/Harmonogramvyzev)

### Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha  
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

### Nová grantová výzva Nadace Partnerství

Určená spolkům a dalším právnickým osobám i jednotlivcům. O grant ve výši až 150 tisíc korun na výsadbu stromů můžete žádat do ledna. Podrobnosti na webu [www.nadacepartnerstvi.cz/granty](http://www.nadacepartnerstvi.cz/granty) Sázíme budoucnost.

### Podějte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na [www.nadacepartnerstvi.cz/granty](http://www.nadacepartnerstvi.cz/granty)

**O GRANTECH:** Další otevřené výzvy zaměřené na výsadbu najdete na [www.sazimebudoucnost.cz/](http://www.sazimebudoucnost.cz/)

### PROBUĎTE V DĚTECH DOBRO-DRUHY!

Znáte někoho, kdo učí děti na druhém stupni základky nebo střední škole? Právě teď se mohou za naší podpory stát průvodcem studentů na dobro-družné cestě.

V našem kurzu se vybraní vyučující dozví, jak vnést do výuky téma aktivního občanství a naučí děti uspořádat jejich vlastní benefiční nebo sousedskou akci od začátku až do konce. A my pomůžeme jak s plánováním, tak i náklady na organizaci akce, a to až do výše 15 000 Kč.

Začínáme v únoru a půjde o tři společná odpoledne v průběhu příštího roku. Kapacita kurzu je 15 vyučujících a přihlašování je právě otevřeno!

<https://www.nadacevia.cz/nabidka.../dobro-druzi/pro-ucitele/>







### Ptačí hodinka, 5.–7. ledna 2024

Kteří ptáci zimují v Česku v blízkosti lidí? Odpoví šestý ročník Ptačí hodinka.

Srdečně vás zveme k účasti! Budeme pozorovat, poznávat a zapisovat ptáky na krmítkách, zahradách, balkonech atd. Každý u sebe doma a přesto společně.

<https://www.birdlife.cz/kteri-ptaci-zimuji-v-cesku-v-blizkosti-lidi-odpovi-sesty-rocnik-ptaci-hodinky-5-7-ledna-2024/>

Minulého ročníku se zúčastnilo 28 tisíc lidí, kteří pozorovali přes 517 tisíc ptáků. Nejčastěji pozorovanými druhy ve všech předchozích ročnících byly sýkory koňadry, sýkory modřinky, oba druhy vrabců, kosí černí a hrdličky zahradní.

S čím dál teplejšími zimami ovšem v Česku zimují i druhy, které dříve odlétaly na zimoviště do Středomoří - např. hrivnáči, rehci domácí, konipasi bílí, pěnice černohlavé.. Také informace o výskytu těchto druhů jsou důležitým cílem Ptačí hodinky.

Už nyní se můžete připravovat na Ptačí hodinku prostřednictvím materiálů na <https://ptacihodinka.birdlife.cz>

A pamatujte prosím. Pokud vyvěsíte krmítko, berete na sebe zodpovědnost přikrmovat správně.



### Panenko aneb Jak plyne čas na Valašsku



Ojedinelá autorská sbírka valašských panenek v galerii Klobučan v kulturním domě ve Valašských Kloboukách. Sběratelkou a tvůrkyní je Alena Dynková.

[www.kdklobucan.cz](http://www.kdklobucan.cz)

### Výroční konference „Strategie 2030+“

Cílem této akce je představit aktuální stav implementace Strategie 2030+ a prezentovat plán aktivit školství, které jsou promítnuty v aktuálním Dlouhodobém záměru vzdělávání ČR na období 2023–2027. Konferenci úvodním slovem zahájí ministr školství Mikuláš Bek a budou jí provázet ti, kteří mají Strategii i Dlouhodobý záměr České republiky na starosti.

**Kdy:** ve čtvrtek 14. prosince 2023 od 9:00 do 17:00

**Kde:** online, odkaz zašleme přihlášeným účastníkům před akcí  
**REGISTRACE**

Těšit se můžete také na diskuzi s tvůrci Strategie o jejím naplňování a vizích, kam by mělo české školství směřovat. Velký prostor bude pro představení konkrétních aktivit na další 4 roky, a hlavně na vaše dotazy a podněty k těmto aktivitám. Otázky můžete posílat již nyní (přes přihlašovací formulář) a brzy zveřejníme ambasadory, které je za vás odborníkům z MŠMT budou klást.

Pořádá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.



### PROGRAM Tincta-Herbae • ateliér přírodního barvířství na VSETÍNĚ

Hlavním tématem DÍLEN, KURZŮ, PŘEDNÁŠEK a UKÁZEK ŘEMESLA je INDIGO a barvení v ekologické indigové kádi.

PRO DĚTI, PRO DOSPĚLÉ, PRO RODIČE S DĚTMI v příjemném prostředí ateliéru přírodního barvíře.

Možnost zakoupit POUKAZ na některou z aktivit jako VÁNOČNÍ DÁREK pro Vás i Vaše blízké.

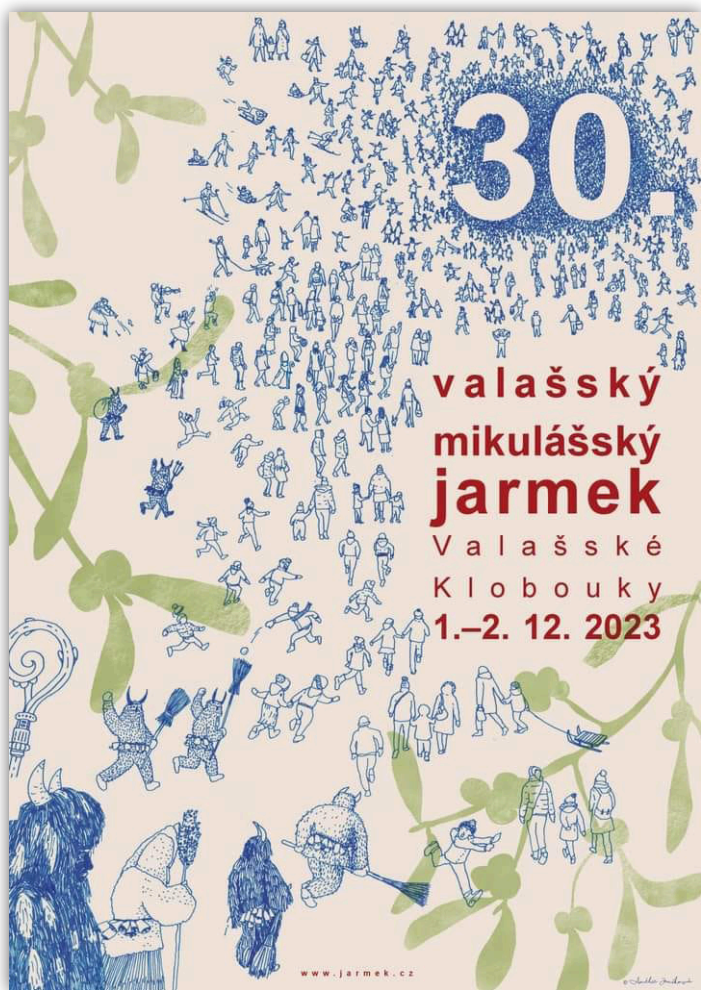
Rezervace nutná: tel.: 732 994 552

Info: [tincta-herbae@centrum.cz](mailto:tincta-herbae@centrum.cz)

<https://www.facebook.com/TinctaHerbae>










 Navíme všechny  
malé i velké  
na  
**PLAVBY**  
**KE VŠEM ČERTŮM**  
 Kdy? SOBOTA 2.12. 2023 } 14<sup>00</sup>-15<sup>30</sup>  
 a NEDĚLE 3.12. 2023 } 16<sup>00</sup>-17<sup>30</sup>  
 přímo v den "D" ÚTERÝ 5.12. 16<sup>00</sup>-17<sup>30</sup>  
 Kde?  
 Během vylovení a dobře k sobě na vyletěné  
lodě Noe vyplouvá a přistává řada  
v Uherském Hradišti na Svatojanském  
nábřeží. REZERVACE LODNÍCH LÍSTKŮ a  
VÍCE INFORMACÍ DOSTANETE NA 602815874!

17. PROSINCE 2023 13 - 18 HOD  
**VÁNOCE  
NA PASECE**  
 VÁNOČNÍ LESNÍ STEZKA  
 VÝSTAVA BETLÉMŮ  
 PŘEDNÁŠKA O VALAŠSKÝCH  
VÁNOČNÍCH ZVYČÍCH  
 RUKODĚLNÉ DÍLNY  
 KONCERT  
 OBČERSTVENÍ  
 (VLASTNÍ HRNEČEK S SEBOU)  
  
**VSTUPNÉ:**  
150 Kč Dospělí, Děti ZDARMA  
**DOPRAVA:**  
VYUŽIJTE PROSÍM MHD DOPRAVY, PŘÍPADNĚ PARKOVIŠTĚ U VÝLETIŠTĚ  
**ADRESA:** SYKORKA 234, VELÍKOVÁ, ZLÍN


 SDRUŽENÍ PRO ROZVOJ SOLÁNE A BETLEMÁŘI VALAŠSKA,  
REGIONÁLNÍ Pobočka SPOLKU ČESKÝCH BETLEMÁŘŮ VÁS ZVOU NA  
**VÁNOČNÍ VÝSTAVU** historických, soudobých a papírových **BETLÉMŮ**  
ze soukromých sbírek Miroslava Valenty a Stanislava Dostála, členů ČSPB  
**Štědrý večer nastal**  
 aneb Betlémy na Zvonici  
 Výstava připomene 800 let tradice  
stavění jeslí a betlémů a jejich tvorbu  
  
**Vernisáž výstavy v neděli 3. 12. 2023**  
 ve 14.00 hodin, IC Zvonice Soláň  
 Úvodní slovo: Ing. Ivan Hejtmánek, předseda Betlemářů Valaška, reg. pob. SČB  
 Hudební doprovod: chrámový sbor Cantus Gaudium  
**VÝSTAVA POTRVÁ DO 27. 2. 2024** • Otevřeno: Út - Ne 9.00 - 16.00  


  
**VÁNOČNÍ ČAS**  
 2023 14|15 BAŤŮV INSTITUT  
 25. 11. | 10.00-12.00, 13.00-17.00 | muzeum | program pro celou rodinu  
PŘEDVÁNOČNÍ ČAS V MUZEU  
 2. 12. | 9.00-12.00 | ústřední knihovna | program pro děti  
DEN PRO DĚTSKOU KNIHU  
 2. 12. | 10.00-16.00 | hrad Malenovice | dárky pro velké i malé  
VÁNOČNÍ JARMARK NA HRADĚ  
 6. 12. | 17.00 | knihovna Jižní Svahy | divadlo pro děti  
DIVADLO Z TRUHLICE: VÁNOČNÍ HVĚZDIČKA  
 6. 12. | 18.00 | ústřední knihovna | koncert ZUŠ Zlín - Jižní Svahy  
ANDELE A ČERTÍCI HRAJÍ S KNIŽKOU V POLICI!  
 6., 7., 13., 14., 20. a 21. 12. | 10.00-11.00 | galerie | tvořivá dílna pro nejmenší  
GALERIŠTĚ  
 7. 12. | 17.00 | kavárna | koncert ZUŠ Morava  
VÁNOČNÍ ZLÍNSKÉ HARFY  
 9. 12. | 14.00-16.00 | galerie | divadelně-výtvarná dílna pro děti  
POJĎME SI POVÍDAT O VÁNOČÍCH  
 13. 12. | 18.00 | ústřední knihovna | koncert kapely Stromy  
MEZI VÁNOČNÍMI STROMY  
 14. 12. | 17.00 | kavárna | koncert ZUŠ Morava  
VÁNOČNÍ MUZICÍROVÁNÍ  
 15. 12. | 17.00 | ústřední knihovna | beseda s autorem  
MICHAEL ZANTOVSKÝ: S PROMINUTÍM ŘEČENO  
 19. 12. | 14.00-17.00 | ústřední knihovna | dílna pro děti  
VÁNOČNÍ VÝTVARNÁ DÍLNA  
 20. 12. | 10.00-11.00 | ústřední knihovna | čtení pro děti  
TÁTOVÉ A MÁMY, ČTĚTE S NÁMI: VÁNOCE  
 do 7. 1. 2024 | muzeum | panelová výstava  
RADUJME SE, VESELME SE, NARODIL SE KRISTUS PÁN  
 14|15 BAŤŮV INSTITUT, Vavrečkova 7040, Zlín  
 www.14-15.cz  




# VÁNOČNÍ JARMARK MUZEA V PŘÍRODĚ RYMICE

neděle 10. prosince 2023, 9.30–13 h

Prohlídka adventně vyzdobených chaloupek v místní části Hejnice, prodej originálního sortimentu a ukázka vyřezávaného betlému.

Děti se mohou těšit na vánoční tvoření a zdobení perníčků.

Bližší informace na [www.muzeum-km.cz](http://www.muzeum-km.cz).  
Muzeum v přírodě Rymice, Rymice 2, 769 01 Holešov

# OBECNĚ PROSPĚŠNÁ SPOLEČNOST PARK ROCHUS VÁS ZVE NA AKCI

## ADVENTNÍ ČAS JE TADY ZAS

Tradice předvánočního období  
na Slovácku

sobota **2. 12. 2023**  
neděle **3. 12. 2023**

10.00 až 16.00 hodin  
ve skanzenu Rochus  
Uherské Hradiště

Více informací o programu a vstupném najdete na [skanzenrochus.cz](http://skanzenrochus.cz) nebo na [Park a skanzen Rochus Uh. Hradiště](https://www.facebook.com/park-rochus).

Změna programu vyhrazena.

## Osvětové kampaně LÍSKY v roce 2024

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte s námi důležitá témata – **PTÁCI, PŘÍRODNÍ ZAHRADA, STROMY, FAIRTRADE a REGIONÁLNÍ PRODUKTY**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

Organizováním vzdělávacích a osvětových akcí se můžeme podílet na **šetřejším a odpovědnějším přístupu k přírodě a životnímu prostředí**.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**. Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**. Ke zveřejnění a sdílení uvítáme náměty, příklady dobré praxe a materiály. Kampaně je prezentována v rozesílce Lísky, na webu a Facebooku.

**Zapojit se můžete jako organizátoři nebo jako účastníci.**

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHRADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POČTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POČTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDÍŽITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 30. ČERVENA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
<a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>	<a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>	<a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>	<a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>	<a href="http://www.liska-evvo.cz">www.liska-evvo.cz</a>
<b>GARANT:</b> Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město	<b>GARANT:</b> DDM Šikula Uherské Hradiště <b>SPOLUPRÁCE:</b> Centrum Veronika Hostětín	<b>GARANT:</b> Park ROCHUS, Uherské Hradiště	<b>GARANT:</b> LÍSKA, z.s.	<b>GARANT:</b> LÍSKA, z.s. <b>SPOLUPRÁCE:</b> IS pro rozvoj Moravských Kopic VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M., Centrum Veronika Hostětín, KOSENKA Val. Kloubouky
<b>KLÍČOVÉ AKCE:</b> Mezinárodní den ptactva (1. 4.) Světový den vrbů (20. 3.) Mezinárodní dny ptačích zpěvů (7. 5.) Mezinárodní den stěhovavých ptáků (13. 5.) Evropský festival ptactva (7. 10.)	<b>KLÍČOVÉ AKCE:</b> Měsíc školní zahrady (1.–31. 5.) Den fascinací rostlinami (18. 5.) Světový den včel (20. 5.) Vikend otevřených zahrad (11.–11. 6.)	<b>KLÍČOVÁ AKCE:</b> Den stromů (20. 10.)	<b>KLÍČOVÉ AKCE:</b> Světový den pro Fair trade – Férová snídáně (13. 5.) Výstava na stromech (říjen)	<b>KLÍČOVÉ AKCE:</b> Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství (září) Světový den jídla (16. 10.) Den původních odrůd jablek (21. 10.) dny otevřených dveří u výrobců a na farmách, exkurze, jarmarky, slavnosti, školní farmářské dny
<b>KONTAKT NA GARANTA:</b> cevzabka@klubkosm.cz	<b>KONTAKT NA GARANTA:</b> lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz	<b>KONTAKT NA GARANTA:</b> michaela.odstrcilova@parkrochus.cz	<b>KONTAKT NA GARANTA:</b> infoevvo@seznam.cz	<b>KONTAKT NA GARANTA:</b> infoevvo@seznam.cz

### JAK SE MŮŽETE ZAPOJIT:

#### 1. Přípravou a realizací tematické akce

- soutěž, soutěžní výzva, výstava
- přednáška, beseda, promítání tematických filmů
- výukové programy a projektové dny pro školy
- semináře a workshopy
- exkurze a vycházky
- jarmark, slavnost, piknik, snídáně

#### 2. Účastí na některé akci či ve výzvě dané kampaně

#### 3. Sdílením kampaně na vašem Facebooku, webu

- umístění banneru kampaně na váš web
- sdílení akcí na vašem FB, webu apod.
- sdílení zkušeností, příběhů, příkladů dobré praxe, poradenství či námětů na facebookové stránce dané kampaně

#### Co je potřeba pro zapojení udělat:

Odeslat přes GOOGLE formulář základní info o akci

<https://forms.gle/eYohg5Ugex1zVZd37>

#### Doporučené termíny odeslání formuláře:

**Ptáci** do 15. března  
**Přírodní zahrada** do 15. dubna  
**Stromy a my** do 5. září  
Pokud budete pořádat **Férovou snídani**, registrujte se na [www.ferovasnidane.cz](http://www.ferovasnidane.cz)

**Pozvánky, plakáty** (v pdf i jpg) zasílejte na kontaktní e-mail. Nezapomínejte přidat název kampaně, příp. logo Lísky – kvůli společné propagaci, identitě a vyjádření pospolitosti.

#### KONTAKT:

LÍSKA, z.s. • [www.liska-evvo.cz](http://www.liska-evvo.cz)  
infoevvo@seznam.cz • tel.: 605 806 840



LÍSKA

Zlínský kraj  
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 19/2023

strana 9



Nabídku vzdělávacích akcí na rok 2024 zveřejníme v dalších rozesílkách.

## Vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme vzdělávací programy.

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAP, OP JAK. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)

## V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

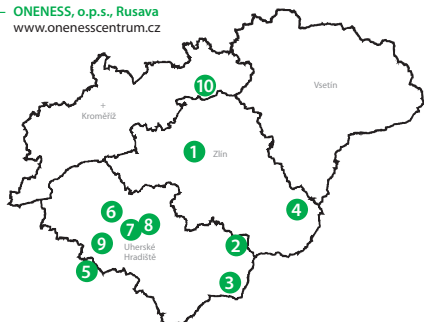
## Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)

## Členské organizace LÍSKY, z.s.

- DDM Astra Zlín, p.o.  
[www.ddmastra.cz](http://www.ddmastra.cz)
- ZO ČSOP Veronica – Centrum Veronica Hostětín  
[www.hostetin.veronica.cz](http://www.hostetin.veronica.cz)
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopic, o.p.s.  
[www.lskopance.cz](http://www.lskopance.cz)
- ZO ČSOP KOSENKA Valašské Kloubouky  
[www.kosenka.cz](http://www.kosenka.cz)
- VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou  
[www.bilekarpaty.cz/vis](http://www.bilekarpaty.cz/vis)
- SVC Klubko Staré Město, p.o., Žabka – centrum ekologické výchovy  
[www.klubkosm.cz](http://www.klubkosm.cz)
- Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště  
[www.parkrochus.cz](http://www.parkrochus.cz)
- DDM Škola Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka  
[www.ddmsikula.cz](http://www.ddmsikula.cz)
- DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.  
[www.ddmpastelka.cz](http://www.ddmpastelka.cz)
- ONENESS, o.p.s., Rusava  
[www.onenesscentrum.cz](http://www.onenesscentrum.cz)



## Partneři a spolupráce

- ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín  
[www.alcedovsetin.cz](http://www.alcedovsetin.cz)
- ARPOK, o.p.s., Olomouc  
[www.arpok.cz](http://www.arpok.cz)
- Ekocentrum Na Pasece Veliková  
[www.napasece.net](http://www.napasece.net)
- Masarykova veřejná knihovna Vsetín  
[www.mvk.cz](http://www.mvk.cz)
- Městské lesy Vsetín, s.r.o.  
[www.lesyvsetin.cz](http://www.lesyvsetin.cz)
- Místní akční skupina Hornolidečska  
[www.horniliddec.cz/mas-hornolidecska-z-s/ds-1007](http://www.horniliddec.cz/mas-hornolidecska-z-s/ds-1007)
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín  
[www.muzeumvalassko.cz](http://www.muzeumvalassko.cz)
- Nadace Proměny Karla Komárka  
[www.nadace-promeny.cz](http://www.nadace-promeny.cz)
- NaZemí, Brno  
[www.nazemi.cz](http://www.nazemi.cz)
- PAVUČINA  
[www.pavucina-sev.cz](http://www.pavucina-sev.cz)
- Středisko volného času Rožnov p.R., p.o.  
[www.svcroznov.cz](http://www.svcroznov.cz)
- Střední škola KOSTKA, s.r.o., Vsetín  
[www.kostka-skola.cz](http://www.kostka-skola.cz)
- Učíme se venku  
[www.ucimesevenku.cz](http://www.ucimesevenku.cz)
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
[www.utb.cz](http://www.utb.cz)
- Včelari Vsetín  
Základní škola Vsetín, Ohrada 1876  
[www.zsohrada.cz](http://www.zsohrada.cz)
- Základní škola Vsetín, Rokytnice 436  
[www.zsrokytnice.cz](http://www.zsrokytnice.cz)
- Základní škola Vsetín, Sychrov 97  
[www.zssyehrov.cz](http://www.zssyehrov.cz)

## Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, [www.liska-evvo.cz/doc/knihovna](http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna)**

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **programu MRKEV** (základní a střední školy) a **programu Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: [www.pavucina-sev.cz](http://www.pavucina-sev.cz), sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, [alcedo@alcedovsetin.cz](mailto:alcedo@alcedovsetin.cz)





## I/6 Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení

### DENNÍ A POBYTOVÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY, PROJEKTOVÉ DNY A EXKURZE PRO ŠKOLY PŘIPRAVUJÍ:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**  
[www.alcedovsetin.cz](http://www.alcedovsetin.cz)
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**  
[www.cevzabka.xf.cz/vp.html](http://www.cevzabka.xf.cz/vp.html)
- **Centrum Veronica Hostětín,**  
[www.hostetin.veronica.cz/skoly](http://www.hostetin.veronica.cz/skoly)
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**  
[www.ddmastra.cz/vyukove-programy](http://www.ddmastra.cz/vyukove-programy)
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**  
[www.prokrajinu.eu](http://www.prokrajinu.eu)
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**  
[www.muzeumvalasko.cz](http://www.muzeumvalasko.cz)  
**Hvězdárna Vsetín**  
[www.hvezdarna-vsetin.cz](http://www.hvezdarna-vsetin.cz)
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**  
[www.parkrochus.cz](http://www.parkrochus.cz)  
[www.skanzenrochus.cz](http://www.skanzenrochus.cz)
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště,**  
[www.ddmsikula.cz](http://www.ddmsikula.cz)
- **TINCTA-HERBAE ATELIÉR PŘÍRODNÍHO BARVÍŘSTVÍ**  
[tincta-herbae@centrum.cz](mailto:tincta-herbae@centrum.cz)
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**  
[www.bilekarpaty.cz/vis](http://www.bilekarpaty.cz/vis)

### VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY LÍSKY

#### PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ, ŠD A SVČ

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu inovativního vzdělávání dětí/žáků a projektové výuky, které vede k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

##### Témata:

- přírodovědné vzdělávání,
- EVVO a vzdělávání k udržitelnému rozvoji, rozvoj podnikavosti a kreativity.

Více na: <https://www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny>

**Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou. Cenu stanovíme po upřesnění programu (rozsah, počet dětí, vzdálenost).**

#### Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

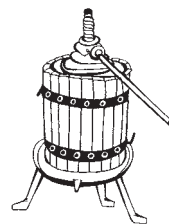
Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

**Místo konání:** třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádoby)

**Doporučeno:** I. st. ZŠ, ŠD

**Počet účastníků:** 1 třída

**Rozsah:** 2 hodiny / po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den v rozsahu 4 × 45 minut



#### Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na práci dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce výrobců a řemeslníků.

**Místo konání:** venkovní areál školy, příp. obce

**Doporučeno:** ZŠ, příp. MŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

### Školní farmářský den

JEDINEČNÝ PROJEKTOVÝ TEMATICKÝ DEN PRO CELOU ŠKOLU

[www.liska-evvo.cz/doc/skolni-farmarsky-den-6](http://www.liska-evvo.cz/doc/skolni-farmarsky-den-6)



PŘIHLAŠOVÁNÍ: [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)



Simulace farmářského trhu, vrstevnické učení, ukázky práce a workshopy výrobců, řemeslníků a farmářů.



LÍSKA

Zlínský

kraj



LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 19/2023

strana 11

PODPORA INOVATIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A PROJEKTOVÉ VÝUKY,  
ROZVOJ PŘÍRODOVĚDNÉ, MATEMATICKÉ A ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI.

## VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY



témata:

PŘÍRODA, ZAHRADA,  
VODA, ŘEMESLA,  
TRADICE A ZVYKY,  
PŘÍBĚHY JÍDLA

PŘIHLAŠOVÁNÍ: [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)



Zlínský kraj



Ministerstvo životního prostředí

### Učíme se venku s Lískou

Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností, zkoumání, tvoření a prožitku.

#### Témata – v návaznosti na roční období:

živá zahrada – ptáci, bezobratlí, hmyz,  
jarní rostliny, cyklus života,  
voda, stromy,  
čísla a písmena venku (rozvoj  
matematické a čtenářské gramotnosti)  
apod.

**Místo konání:** zahrada školy, přírodní prostředí v okolí školy

**Doporučeno:** od 5 let

**Počet účastníků:** 1–2 třídy

**Rozsah:** 4 × 45 minut

### VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu (VP), v souladu s projektovou výukou.

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody

7. ročník: Voda v krajině

8. ročník: Spotřeba vody

**Místo konání:** třída

**Doporučeno:** II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií

**Počet účastníků:** třída

**Rozsah:** min. 1 hodina + domácí práce žáků před VP, 1 hodina VP s lektorem, práce žáků po VP

### Učíme se venku s POLY

Přiblížíme dětem řemesla, tradice a zvyky regionu prostřednictvím činností, tvoření a prožitku.

#### Témata:

praktické ukázky řemesel (např. práce se dřevem, pilkou, proutím, slámou, ovčí vlnou, barvení),  
zvyky,  
hry a hračky našich předků,  
poklady z půdy,  
cesta jídla na náš stůl apod.

**Místo konání:** zahrada, venkovní či vnitřní areál školy

**Doporučeno:** od 4 let

**Počet účastníků:** 1–2 třídy

**Rozsah:** 4 × 45 minut

### Učíme se venku s Lískou v Arboretu Semetín

Přiblížíme dětem jedinečné místo prostřednictvím rozmanitých činností a prožitku.

**Témata:** příroda arboreta, hmyz, včely, rostliny, stromy, voda

**Místo konání:** Arboretum Semetín, Vsetín

**Období:** květen–červen, září–říjen

**Doporučeno:** MŠ 5–7 let, I. st. ZŠ

**Počet účastníků:** 1 třída

**Rozsah:** 4 × 45 minut

Možno připravit i jako výukový program (90 minut).

Projekt je spolufinancován Zlínským krajem. Ve spolupráci s Městskými lesy Vsetín, s.r.o. a vsetínskými včelaři.

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY pro MŠ a I. st. ZŠ

## UČÍME SE VENKU V ARBORETU SEMETÍN S LÍSKOU



témata:

VODA,  
STROMY,  
VČELY

ARBORETUM Semetín  
květen, červen, září, říjen 2023

KONTAKT: [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)



LÍSKA, z.s. • [www.liska-evvo.cz](http://www.liska-evvo.cz) • [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz) • 605 806 840



LÍSKA

Zlínský kraj  
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 19/2023

strana 12



## I/7 Tipy na originální vánoční dárky od regionálních výrobců



Vánoce jsou právem spojovány s nadměrnou spotřebou, konzumerismem a celkovou neekologičností. Pro mnohé ekologicky smýšlející lidi jsou přeplněná nákupní centra a vánoční akce symbolem a ztělesněním všeho špatného, co nám takzvaně vyspělá západní kultura přinesla. Nicméně, nemusí to tak nutně být. Obdarovat své blízké můžeme i bez velkých nákladů, a to jak na naši peněženku, tak na planetu. Tradičně vám přinášíme tipy na dobročinné a ekologické vánoční dárky.

Základním pravidlem, kterým se poslední roky snažím řídit, je dávat a dostávat to, co opravdu potřebujeme či po čem toužíme. Je samozřejmé, že neekologičtější je nekupovat nic, popřípadě vánoční dárky vyrábět či kupovat z druhé ruky. Ne každý má ale na něco takového schopnosti nebo dostatek energie a času. Částečně tento problém řeší také nehmotné dárky — zážitky či dárky v elektronické podobě.

Pokud ale chceme darovat něco hmotného, měli bychom si být jisti, že obdarovaný věc bude využívat, ideálně co nejdéle. Proto jsem velkým zastáncem toho, ptát se, co daný člověk potřebuje či co by se mu líbilo pod stromeček dostat. Osvědčilo se mi obnovit v naší rodině tradici dopisů Ježíškovi. Ideální je dělat si dlouhodobé seznamy přání, klidně po celý rok, a před Vánoci si je jednoduše nasdílet se svými blízkými. Čím konkrétnější budete, tím lépe. Nejenže tak předejdete nechtěným dárkům, ale také možná během roku sami zjistíte, že některou věc vlastně nepotřebujete, a nepodlehnete tak impulzivnímu nákupu.

<https://sedmagenerace.cz/vanocni-darKy-zblizka-setrne-od-srdce/>

### Pravidlo čtyř dárků aneb Jak o Vánocích ubrat na konzumu a podpořit zdravý vývoj dítěte

Vánoce jsou svátky klidu, ale v dnešní době často i konzumu. Zejména rodiče malých dětí se někdy doslova předhánějí, které dítě bude mít pod stromečkem víc dárků. Realita je pak taková, že děti jsou doslova zavaleny dárky a v podstatě si jich neváží a ani z nich nemají takovou radost, jak mnozí očekávají. Pravidlo čtyř dárků toto všechno může změnit.

Přestože většina společnosti dnes již volá po udržitelnosti a tedy i nakupování věcí s rozmyslem, hlavní motivací nakupování vánočních dárků zůstává podle průzkumů konzumerismus, který navíc často dosahuje nesmyslně extrémních až nutkavých rozměrů.

Stejně tak většina dárků, které si dnes děti přejí, se točí spíše kolem pocitu uspokojení z jejich získání, než radosti z využitelnosti daných věcí. Často se tak jedná o doslova nesmysly, které mají navíc velmi krátké využití.

Nelze totiž příliš spoléhat na rozum samotného dítěte, a to zvláště v době, když se na něj ze všech stran hrnou samé reklamy.

Pamatujete si scénku z filmového Harryho Pottera, ve které dostal záchvat vzteku Dudley Dursley, když k narozeninám dostal jen 36 dárků, přičemž v předchozím roce jich dostal 37? Přesně tahle scénka naprosto dokonale vystihuje, kam až může vést snaha pořídit dítěti co nejvíce dárků. A čeho se vyvarujete v okamžiku, když zavedete pravidlo čtyř dárků.

#### O čem všem je pravidlo čtyř dárků

Pravidlo čtyř dárků lze aplikovat úplně na všechny děti, od těch nejmenších až po dospívající. Výběr dárků by přitom neměl být náhodný, ale darující by měl brát v úvahu následující:

- něco, co chce
- něco, co potřebuje
- něco na sebe
- a něco ke čtení

Je samozřejmě důležité vybírat vše na základě vkusu dítěte a nepožívat věci, které se líbí nám rodičům. Budete mít pak mnohem větší jistotu, že dítě bude mít radost a vy investujete své peníze do funkčních věcí, které budou skutečně používány.

Navíc místo kvantity budete moci sáhnout po kvalitě. Je ale důležité se dopředu dohodnout se všemi členy rodiny, aby se nerozhodli kupovat další věci z vlastní iniciativy. Proto je důležité vše plánovat značně dopředu.

#### Co všechno tímto pravidlem děti naučíte?

##### Uvědomovat si hodnotu věcí.

Často, čím víc toho máme, tím více ty věci ztrácí svou hodnotu. Jakmile dojde k uspokojení našich potřeb, postupně mizí i náš zájem. Pokud tedy omezíte počet dárků, naučíte své děti víc si věcí vážit a uvědomovat si i hodnotu věcí, které dostávají.

##### Že ne vždy v životě dostanou, co chtějí

Pokud dítě nedostane vždy vše, co chce, naučíte ho lépe zvládat frustraci z toho vyplývající. Uděláte-li naopak z Vánoc festival uspokojení a dítěti splníte všechna jeho přání, pak je to ten nejsnazší způsob, jak ho zkazit, přičemž veškeré dopady tohoto nerozvážného chování se ukáží až v jeho dospělosti.

##### Ukážete jim skutečnou hodnotu Vánoc

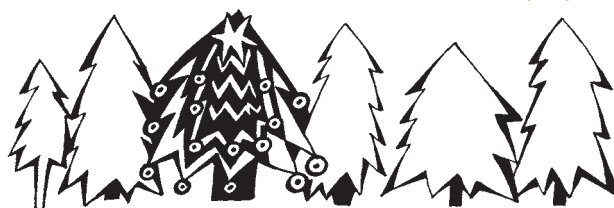
Pravý význam Vánoc se netočí kolem dárků a to bez ohledu na náboženství. Vánoce by měly být především časem sdílení a trávení společného času s rodinou a blízkými.

##### Umožníte jim pochopit pravý smysl obdarování

Pravidlem čtyř dárků děti naučíte, že při obdarování druhých je důležitý především záměr, nikoli hodnota dárku. Pokud toto pochopí, pak věřte, že bude mít mnohem větší předpoklad, že z něho vyroste zdravě sebevědomý a fungující člověk.

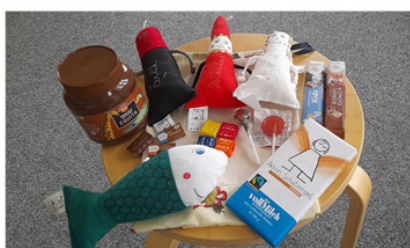
Dana Sokolová

<https://www.novinky.cz/clanek/vanoce-pravidlo-ctyr-darKu-aneb-jak-o-vanocich-ubrat-na-konzumu-a-podporit-zdravy-vyvoj-ditete>



# NABÍDKA BALÍČKŮ K MIKULÁŠSKÉ ČI VÁNOČNÍ NADÍLCE PRO MALÉ I VELKÉ

Na míru vám připravíme fairtradové balíčky – káva, kakao, čaj, čokoláda, sladkosti.  
Možno doplnit i výrobky z dílny Lukášovy šité hračky.  
Oblíbené u dětí, rodiny, kolegů či vašich obchodních partnerů.



**Malá známka,  
ale dělá velké věci**

Hledejte ve svých obchodech.  
Více na [www.fairtrade.cz](http://www.fairtrade.cz)

**INFORMACE A OBJEDNÁVKY:** LÍSKA, z.s., Dolní nám. 429, 755 01 Vsetín  
[infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz), 605 806 840



## Horňácká farma Hrubá Vrbka

Nabídka krásných jedlých dárečků. Buď ve všední dny  
v Hrubé Vrbce 253, od 8:00 do 15:30 hodin, nebo na  
<https://www.hornackafarma.cz/darky/>

Dárky k Mikuláši i Vánocům rozhodně pořídíte  
na **30. Valašském mikulášském jarmeku  
ve Valašských Kloboukách!**  
A ještě se u toho pobavíte a dobře pojdíte.



## Květomluva Vlachovice

Přes 100 let stará valašská sušírna na ovoce a byliny sv.  
Františka, bělokarpatké louky a naše chudé, kamenité,  
na vysokém kopci rozesté políčka bylin naší bylinné  
farmy. Nová, moderní valašská provozovna a všude  
přítomná omamná bylinná vůně. To je milovaný kousek  
„vlachovské“ krajiny, kde vše vzniká.  
[www.kvetomluva.cz](http://www.kvetomluva.cz)

## FÉR KAFFÉ VERONICA

KAVÁRNA, KTERÁ JE FÉROVÁ K LIDEM I K PŘÍRODĚ  
Káva – domácí dezerty – zmrzlina – hostětínské BIO mošty  
vlastní ovocné produkty z přírodní zahrady – pečení  
na zakázku – dárky z regionu.  
<https://kavarna.veronica.cz/>

## Piju mošty, což ty?

Mošty a ovocné nápoje, sirupy, jablečný ocet.  
<https://eshop.mostarna.bio/>



## EKOSADY Komňa

Jako každý rok i letos si můžete nakoupit/objednat originální a hlavně zdravé vánoční dárčky! Potěšte své blízké kvalitou.

### OBJEDNÁVKY:

tel. 734 322 900,  
e-mail: edita.malцова@email.cz



## VÁNOČNÍ NABÍDKA BIO PRODUKTŮ EKO SADY KOMŇA



## KOLDOKOL

Premýšlíte už teď, co letos svým zaměstnancům, obchodním partnerům nebo společníkům nadělíte? Vytvoříme pro vás firemní balíčky na míru, oblíbené dobroty bez chemie a konzervantů, z těch nejlepších surovin.

<https://eshop.koldokol.cz/>

## LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají



### Nabídka na období Adventu, Mikuláše a Vánoc HRAČKY A DEKORAČNÍ PŘEDMĚTY

#### MIKULÁŠ, ANDÍLEK, ČERTÍK



cena 40 Kč



cena 40 Kč



cena 40 Kč

#### ZVONEK



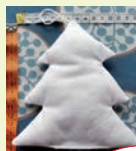
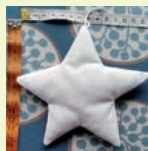
Barvu zvonku lze zvolit ze vzorníku.

cena 35 Kč

#### FINANČNÍ VÝTĚŽEK Z PRODEJE BUDE POUŽIT NA REHABILITACI LUKÁŠE.

**OBJEDNÁVKY:** Renata Lažová • tel. 605 570 103 • renata.lazova@seznam.cz  
Hračky můžete objednat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhracky>.  
**KONTAKT:** LÍSKA • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • tel: 605 806 840

#### BÍLÝ POLOTOVAR K DOZDOBENÍ



cena 25 Kč/ks

#### DÁRKOVÝ PYTLÍK



cena dle velikosti  
10, 15, 20 Kč

#### FINANČNÍ VÝTĚŽEK Z PRODEJE BUDE POUŽIT NA REHABILITACI LUKÁŠE.

**LUKÁŠ** je věčně usměvavý kluk s velkým srdcem. Do života vkročil s pořádným zdravotním omezením. Nutně potřebuje pravidelnou rehabilitaci, aby neskončil na vozíku. Maminka Renáta šije už mnoho let hračky pro radost dětí. Nám do Lísky šije rozmanité učební pomůcky, tematické panenky a figurky, bavlněné tašky, polštářky apod.

**OBJEDNÁVKY:** Renata Lažová • tel. 605 570 103 • renata.lazova@seznam.cz  
Hračky můžete objednat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhracky>.  
**KONTAKT:** LÍSKA • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • tel: 605 806 840



Líška

Zlínský kraj  
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 19/2023

strana 15



#### Učíme se venku

##### ADVENT VENKU

**Advent – čas zklidnění a zpomalení** – můžeme letos s dětmi prožít **i venku**. Zpříjemněte si adventní čas venkovními výzvami na **každý den**. Získáte tak nejen důvod a motivaci vyrazit ven, ale hlavně **společný čas, zážitky a vzpomínky**.

V programu Učíme se VENKU je připraven adventní kalendář plný inspirace, která vás zaručeně vytáhne ven. Každý den na děti a vás čeká jedna adventní výzva. Můžete si je i vytisknout najednou a rozstříhat – vznikne vám sada kartiček, jedna na jeden den. Děti každý den objeví přírodninu nebo předmět, který je pozve ven. Pak už záleží jen na vás, jak průzkumnou a následně tvořivou výzvu uchopíte a zdoláte.

<https://ucimesevenku.cz/advent-venku/>

##### ZIMA, ZIMA, ZIMA. Už je tu.

##### Ideální čas na krmítko. Ideální čas na pozorování ptáků.

Zahrajte si na ptačí detektivy. Detektivně pátrejte a objevujte. Kolik druhů ptáků najdete na jednom místě? Jak jsou zbarvení? Umíte je pojmenovat? Najdete nějaká opuštěná ptačí hnízda? A co další ptačí pobytové stopy? Tolik možností. Tolik příležitostí.

Další informace a metodiku k lekci Městský ptačí detektiv najdete na webu **Učíme se venku** <https://ucimesevenku.cz/laborator.../mestsky-ptaci-detektiv/>.

##### MÁTE KRMÍTKO?

Vyrobte a instalujte si u domu či u školy (nejlépe třeba rovnou na parapetu či na dohled z okna) krmítko pro ptáky. Pomůžete tak opořencům přežít zimu a pořídíte si i neocenitelnou učební pomůcku.

Jak krmítko vyrobit? Kam ho umístit? Jak nejlépe na pozorování ptáků?

Na webu Učíme se venku hned dvě „krmítkové“ lekce.

JAK NA KRMÍTKO U ŠKOLY

<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/krmitko/>

KRMÍTKO POD DOHLEDEM

<https://ucimesevenku.cz/laborator.../krmitko-pod-dohledem/>

A tip navíc – pořídte si deník krmítka. Je užitečné zaznamenávat si, co se na krmítku děje: jaké druhy ptáků se tam vyskytují, jejich počty, preference jednotlivých krmiv, denní dobu, kdy přilétají, existuje-li mezi nimi nějaká hierarchie. Založte si na záznamy sešit či plakát, děti určitě vymyslí lákavý název i formu. Můžou dopisovat další zajímavé příběhy, zkušenosti, překvapivá zjištění a přidávat fotky, kresby, vlepovat nalezená pírka atd. Po záznamu vzniku a umístění krmítka můžete přidat i váš odhad, jací ptáci budou krmítko navštěvovat a následně pak porovnávat, jak jste se trefili.

#### Zapojte svou škol(k)u do projektu Rosteme na zahradě

POJĎTE S NÁMI PROMĚNIT ŠKOL(K)U V MÍSTO, KDE SE BĀDĀ, KOMPOSTUJE A PĚSTUJE!

1. Prozkoumáváme přírodu v okolí škol(k)y
2. My třídíme Bio!
3. Kompostujeme venku i ve třídě
4. Pěstujeme všelijaké dobroty

Kontaktujte nás zde:

rostemenazahrade@ekodomov.cz

tel: +420 733 511 005,

[www.ekoprogramy.cz](http://www.ekoprogramy.cz)





## Doporučujeme: Tonda, Slávka a kouzelné světlo – ideální film na pošmourný den

**Každý člověk potřebuje kamarády a o jedenáctiletých klucích to platí dvojnásob. Musejí přece mít s kým sdílet svoje zážitky, myšlenky, sny a obavy... Jenže Tondovi jedenáct je, ale žádného kamaráda nemá. Žije zavřený v bytě se svými starostlivými rodiči a zhruba ročními bratry-dvojčaty. Nechodí do školy, učí se s tátou a je naučený se vzdalovat pouze na délku provázku, který nosí připnutý na kalhotách.**

Toník totiž není obyčejný kluk. Toník svítí jako lampička z IKEA a jeho rodiče se bojí, že ho kvůli jeho odlišnosti svět odmítne a ublíží mu. Proto nosí na hlavě masky roztodivných tvarů a na rukách rukavice. Proto se pohybuje jen po jejich tajemném starém činžáku, kde neustále praskají žárovky, na chodbách je skoro úplná tma a nikdo se s nikým nebaví



Jenže jednoho dne před Vánoci Tonda z okna vidí stěhováky, kteří na zasněžený chodník vykloupí nové obyvatelky domu – útlou černovlasou maminku, její dceru Slávku s velkými brýlemi a andulku Fanču, která využije nastálého zmatku a uletí z klece. Ani Slávka není úplně běžná holčička – její maminka byla ještě nedávno slavnou primabalerínou, která sebe i dceru přesouvala po svých angažmá po celém světě; nikde nezůstaly tak dlouho, aby si tam Slávka našla přátele a zapustila kořeny. Teď už má ale slíbený definitivní domov, napořád!

Jak se dá očekávat, setkání Tondy a Slávky neskončí jen letným „ahoj“ na chodbě potemnělého činžáku, ale není potřeba teď prozrazovat víc. Dojde na rebelii proti rodičovské autoritě, boj proti hlouposti, chamtivosti a zlu. A to všechno se odehraje ve fantastickém světě plném rostlin, kde se v bunkru z polštářů může skrývat třeba obrovské zrcadlové jezero, po kterém plujete na matraci, a starému domovníkovi ze zad vyrůstají lilie. Protože – proč ne?

Česko-slovenský snímek Tonda, Slávka a kouzelné světlo má všechno, co by měl příběh pro děti mít – poselství, sympatické hrdiny i záporáky, vytříbenou výtvarnou stránku. Pro mladší školáky v době, kdy se blíží Vánoce, jde o ideální program na nedělní odpoledne. A jelikož se dobrý rodinný film pozná podle toho, že děti baví a rodiče nenudí, jsou v něm schované i nějaké ty špičky a špeky pro dospělé. Zkrátka, vezměte děti a zajděte do kina, můžete se společně smát, bát i dojímat.

<https://eduzin.cz/wp/2023/11/19/doporuujeme-tonda-slavka-a-kouzelné-svetlo-idealni-film-na-posmourny-den/>

## Arboretum Semetín

Nabízí krásné jedinečné zázemí pro výuku venku dostupné městskou hromadnou dopravou.

**Najdete zde venkovní učebnu, výukový včelín a vodní prvek.**

**Arboretum můžete navštívit s vlastním programem, nebo si objednat projektový den či výukový program Lísky, jehož součástí je i návštěva VČELÍNA.**

Informace: [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)

**Arboretum Semetín je otevřeno od 1. května do 15. října, 8–18 hodin.** Vstupné uhradíte u vstupní brány.  
[www.arboretumsemetin.cz](http://www.arboretumsemetin.cz)



## „Kdyby změna klimatu byla jen obrázek, jaký by byl?“

„Klimatická změna v básni“

„Vyprávění příběhu pomocí obrázků“

To jsou názvy lekcí, které využívají VIZUÁLNÍ GRAMOTNOST PRO PRÁCI S TÉMATEM KLIMATICKÁ ZMĚNA. Během lekcí je rozvíjeno kritické myšlení prostřednictvím analýzy obrazu z několika úhlů pohledu a také pomocí interakce ve skupině a diskuze.

Lekce si můžete zdarma stáhnout na našem webu

<https://eshop.arpok.cz/eshop/vizualni-gramotnost-pdf/>

## Máme různá přání. ABY DĚTI BYLY ŠTASTNÉ – doma, v životě..., I VE ŠKOLE – patří k těm společným. Je to tak?

Většina předškoláčků se do školy těší. Mají totiž zatím s učením ty nejlepší zkušenosti. Prof. Matějček uváděl, že "dítě urazí do tří let polovinu vývoje a do šesti další čtvrtinu" – a všechno – a že toho je!!! – zvládlo většinou přirozeně, s nadšením, hrou – protože samo chtělo. Ani si nevšimlo, že se učí.

Pak se jde do školy. Do školy jde dítě, ale na nás – učitelích a rodičích – záleží, jaké učení bude, jak půjde a zda bude dítěti přinášet radost a uspokojení.

Na naší schopnosti

- dítě připravit,
- motivovat – vzbudit zájem, zvědavost, nadšení,
- vysvětlovat – jednoduše, stručně, zajímavě,
- nabídnout vhodné pomůcky – které pomohou vše pochopit,
- umožnit mu dělat chyby – protože ty k učení patří,
- dát mu čas – objevovat, učit se z omylů, hledat řešení, zažít to nové,
- umožnit mu učit se hrou – protože hrou se děti učí nejsnadněji,
- umožnit mu využívat, co se naučilo – aby mělo k učení důvod,
- pomoci – když je třeba.

## HRY PRO PŘÍPRAVU PŘEDŠKOLÁČKŮ

Tipy najdete na <https://jednoducheuceni.cz/predskolaci/>  
Stejně pomáhající k rozvoji a k snadnému učení a školáků

<https://jednoducheuceni.cz/>

Tak – ať jim i nám přináší učení jen radost a štěstí.

## II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

### ■ Jak učit POLY

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek, které dokážeme vytvořit a sestavit dle potřeb školy.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840  
[www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6](http://www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6)

### Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

[www.cevzabka.xf.cz/interaktivni\\_vystavy.html](http://www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html)

Pestrost ptačího světa – [www.cevzabka.xf.cz/ptaci\\_svet.html](http://www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html)

Bez vody není život – [www.cevzabka.xf.cz/voda.html](http://www.cevzabka.xf.cz/voda.html)

Příroda a ekologie ve městě – [www.cevzabka.xf.cz/priroda\\_mesto.html](http://www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html)

Život s hmyzem – [www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html](http://www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html)

Krajina v proměnách – [www.cevzabka.xf.cz/krajina.html](http://www.cevzabka.xf.cz/krajina.html)

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

### ■ Nový určovací klíč REZEKVÍTKU

Laminované leporelo vám pomůže určit horniny, které můžeme najít v české přírodě. Koupíte ho zde:

<https://www.rezekvitek.cz/klic-k-urcovani-hornin?idk=0252>

### ■ Příroda do kapsy – informační materiály pro poznávání přírody.

[www.prirodadokapsy.cz](http://www.prirodadokapsy.cz)

### ■ Metodické i projektové materiály z dílny LIPKY Brno ke stažení zdarma.

<https://www.lipka.cz/materialy-zdarma?idm=373>

### ■ Atelier V lese – výukové aktivity a hry pro děti.

<https://www.facebook.com/ateliervlesedetem>

### ■ Smysluplné tvoření, které děti naučí přírodu milovat.

Tvořte, sázejte a buďte s dětmi. [www.venkohratky.cz](http://www.venkohratky.cz)

### ■ ADVENT. Kdo z vás zná význam českých adventních zvyků a vánočních tradic, které se u nás nejčastěji drží?

**MŮJ ADVENTNÍ ZÁPISNÍK** zahrnuje ty nejznámější zvyky a tradice, vysvětluje jejich smysl a původ, aby byly pro děti srozumitelné. Je fajn vědět, proč věci děláme a rozumět své historii

[www.muj-zapisnik.cz](http://www.muj-zapisnik.cz)

### ■ MŮJ PRVNÍ ZÁPISNÍK – inspirace na aktivity s dětmi,

[www.muj1zapisnik.cz/](http://www.muj1zapisnik.cz/)

[www.facebook.com/muj1zapisnik/](https://www.facebook.com/muj1zapisnik/)

### ■ MŮJ DRUHÝ ZÁPISNÍK, Amélie Janíková

<http://www.muj1zapisnik.cz/>

### ■ Nové číslo časopisu Školní zaHRAda

Co dělat v zimě na školní zahradě? Třeba hledat fraktály. A máte parádní program pro matematiku i výtvarku. V novém čísle čtvrtletníku Školní zahrada se můžete inspirovat pozoruhodnou zahradou střední, základní a mateřské školy Da Vinci – venku se tam pořád něco děje. Nebo zkuste vracet zahradu přírodě jako Justina Danišová a její rodina – přesto o nic nepřijdete, ba naopak. S Danou Křivánkovou můžete vybírat rostliny, které vaši zahradu vybarví, i kdyby klimatickým změnám navzdory zapadla sněhem. Dana taky dává tip, jak na zahradě snížit vlastní uhlíkovou stopu, a ještě navíc si přitom zlepšovat fyziku, psychiku a imunitu. Tomáš Krásenský a Martin Kříž odtajňují, co prozrazuje jinovatka...

### ■ Myslíte si, že ve třídě nemáte žádného nadaného žáka? Nová publikace **Pozor schod! aneb co s nadaným žákem** vás možná vyvede z omylu a také vám přehledně ukáže, jak s nadanými žáky pracovat.

Stáhnout si ji můžete zdarma na

<https://www.talentovani.cz/system-podpory-nadani/metodicke-materialy>

### ■ Kniha **Prokazatelné učení**.

Více na [www.prokazatelneuceni.cz](http://www.prokazatelneuceni.cz)

### ■ Nejnovější kniha Radky Rubešové

**TVOŘÍME S PROŽITKEM**

**Jak rozvíjet dětskou kreativitu**

[www.radkarubesova.cz/kniha-tvorime-s-prozitkem](http://www.radkarubesova.cz/kniha-tvorime-s-prozitkem)

### ■ Wellbeing ve škole: Jak na pozitivní přístup k učení i k životu, Lenka Felcmanová

Právě vychází on-line verze publikace Wellbeing ve škole: Jak na pozitivní přístup k učení i k životu 1., kterou pro vás napsala Lenka Felcmanová s podporou pracovní skupiny Wellbeing Partnerství pro vzdělávání 2030+.

Už název naznačuje velmi jasně, jak potřebného a aktuálního tématu se tato publikace dotýká.

Učitelská profese je bezesporu naplňující, ale zároveň velmi náročná, a proto musí být vědomá péče o osobní wellbeing coby prevence syndromu vyhoření její nedílnou součástí.

Publikace nabízí několik nástrojů k podpoře osobního wellbeingu vyučujících a dalších pedagogických pracovníků a pracovníc.

Aktivní péče o osobní wellbeing je velmi bohaté téma, proto je už nyní plánován další díl publikace, který se dotkne oblastí, na které se v prvním díle nedostalo.

Publikaci si můžete stáhnout a přečíst zde:

[https://bit.ly/jak\\_na\\_wellbeing](https://bit.ly/jak_na_wellbeing)

<https://partnerstvi2030.cz>







**Naším cílem je dostat děti VEN. Podpoříme vás na cestě ven. Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.**

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum. Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

**Na webu [www.ucimesevenku.cz](http://www.ucimesevenku.cz) poznejte 7 dobrých důvodů:**

PROČ se učit s dětmi venku.  
Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.  
Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.  
Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.  
Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.  
Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**  
Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.  
Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.  
<https://ucimesevenku.cz/co-se-ucit-venku/>

### METODIKY UČÍME se VENKU

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.  
S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.  
Nově i jako elektronické publikace v PDF.  
<https://ucimesevenku.cz/publikace/>

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.  
S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.  
Nově i jako elektronické publikace v PDF.  
<https://ucimesevenku.cz/e-sady-ven/>

### Vylítejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na  
<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

### Jděte VEN

Inspirativní náměty pro pobyt venku:  
[www.jdeteven.cz](http://www.jdeteven.cz)

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali metodiku **Učíme se v zahradě s Ěpkou a Větvíčkou** – náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.  
[www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci](http://www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci)

*Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.*

### 7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

- 1. Děti učení venku baví**  
Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.
- 2. Zvyšuje zájem o učení**  
Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.
- 3. Zlepšuje vzdělávací výsledky**  
Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.
- 4. Podporuje zdraví dětí**  
Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.
- 5. Děti i učitelé jsou spokojenější**  
Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkost a deprese.
- 6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli**  
Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.
- 7. Učit venku je přirozené**  
Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

### Nový projekt Písmena a čísla VENKU s Lískou

Hlavním cílem projektu je podpořit venkovní výuku na I. stupni základních škol, ve školních družinách, střediscích volného času a v mateřských školách.

Vytvořit, pilotně ověřit, realizovat a zajistit evaluaci 4 tematických programů pro cílové skupiny projektu (Místo, kde žijeme/Životní podmínky/ Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody/ Současnost a minulost v našem životě).

Podpořit přípravu, vzdělávání a rozvoj lektorů, zázemí pro společnou tvorbu programů, sdílení zkušeností, evaluaci i oslovení dalších lektorů v regionu.

Připravit pomůcky pro lektory - materiální a didaktické vybavení pro venkovní výuku.

Zpracovat materiály pro venkovní výuku (příprava lektora, pracovní listy, šablony, foto návody apod.). Podpořit sdílení materiálů a aktivit programu Učíme se venku na školách a SEV v území.

*Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2023.*

### Projekt Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Vytvořili a ověřili jsme 21 nových aktivit pro I. stupeň ZŠ, připravili 8 projektových dnů, vydali motivační tematickou podložku s klipem, zajistili vzdělávání a přípravu lektorů.

*Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.*

## II/4 Projekty pro školy, soutěže

- Badatelsky orientované vyučování, <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola, [https://www.fairtradeskoly.cz/ft\\_skoly](https://www.fairtradeskoly.cz/ft_skoly)
- Globální rozvojové vzdělávání, [www.globalnirozvojovavzdelavani.cz](http://www.globalnirozvojovavzdelavani.cz)
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání), [www.jsns.cz](http://www.jsns.cz)
- Mezinárodní program Ekoškola, <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola, [www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola](http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola)
- Skutečně zdravá škola, [www.skutecnezdravaskola.cz](http://www.skutecnezdravaskola.cz)
- Světová škola, [www.svetovaskola.cz](http://www.svetovaskola.cz)
- Škola pro udržitelný život, [www.skolaprozivot.cz](http://www.skolaprozivot.cz)
- Učíme se venku, [www.ucimesevenku.cz](http://www.ucimesevenku.cz)
- Žákovské parlamenty, [www.skolaprodemokracii.cz](http://www.skolaprodemokracii.cz)

### Škola pro udržitelný život v roce 2023

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Více informací na [www.skolaprozivot.cz](http://www.skolaprozivot.cz)

Ve Zlínském kraji se můžete obracet na Lísku, [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)



HORNÍ  
MARŠOV  
s.p.s.



Ministerstvo životního prostředí



STÁTNÍ FOND  
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ  
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován  
Státním fondem životního prostředí ČR  
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.  
[www.mzp.cz](http://www.mzp.cz) [www.sfpz.cz](http://www.sfpz.cz)

Přehled soutěží najdete na [www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas](http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas)

- Klimatická soutěž CO2 liga.  
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SS.  
[www.CO2liga.cz](http://www.CO2liga.cz)

## II/5 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- Arboretum Semetín, Vsetín, [www.arboretumsemetin.cz](http://www.arboretumsemetin.cz)
- Archeoskanzen Modrá, [www.archeoskanzen.cz](http://www.archeoskanzen.cz)
- Informační centrum Velké Karlovice, [www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum](http://www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum)
- Muzeum Františka Skopalíka, Hulín, Záhlinice
- Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, [www.muzeum-zlin.cz](http://www.muzeum-zlin.cz)
- Muzeum Kroměřížska, [www.muzeum-km.cz](http://www.muzeum-km.cz)
- Muzeum regionu Valašsko, [www.muzeumvalassko.cz](http://www.muzeumvalassko.cz)
- Muzeum v přírodě Rochus, [www.skanzenrochus.cz](http://www.skanzenrochus.cz)
- Muzeum v přírodě Rymice, [www.muzeum-km.cz/muzeum-v-priode-rymice](http://www.muzeum-km.cz/muzeum-v-priode-rymice)
- Muzeum zemědělské techniky našich dědů, Pravčice, [www.muzeum-zemedelstvi-pravcice.cz](http://www.muzeum-zemedelstvi-pravcice.cz)
- Naučná stezka Boří, Divoky, Kroměřížsko <http://www.csopdivoky.cz/aktivity/naucna-stezka-bori/>
- Trezor přírody v Horní Lidči, [www.trezorprirody.cz](http://www.trezorprirody.cz)
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, [www.vmp.cz](http://www.vmp.cz)
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>
- 14I15 Baťův institut Zlín, [www.14-15.cz](http://www.14-15.cz)



### CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček [www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/](http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/), který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:



### Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

### HLAVNÍ TÉMATA GRV:

#### Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

#### Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

#### Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

#### Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

### Doporučené odkazy, videa a publikace

#### Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

[www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/](http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/)

#### Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

[www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/](http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/)

[www.youtube.com/watch?time\\_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb\\_logo](https://www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo)

#### Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. [www.youtube.com/redirect?event=video](http://www.youtube.com/redirect?event=video)

[www.adra.cz/opravdovysvet](http://www.adra.cz/opravdovysvet)

## III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica [www.veronica.cz/?id=418](http://www.veronica.cz/?id=418)
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** [www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda\\_zahrady&r=cr](http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr)
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu [www.permaseminka.cz](http://www.permaseminka.cz), nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** [www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu](http://www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu)  
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**  
Prostřednictvím webu [www.skolni-zahrada.cz](http://www.skolni-zahrada.cz) můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**  
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...  
Semínkovna = osivo ke sdílení  
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.  
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemožené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.  
<https://seminkovny.com/>  
V našem regionu najdete Semínkovny na <https://seminkovny.com/zlinsky-kraj/>  
**Základní škola Vsetín, Rokytnice**  
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín  
e-mail: [seminkovnavsetin@centrum.cz](mailto:seminkovnavsetin@centrum.cz)  
**Centrum Veronica Hostětín**  
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín  
[www.hostetin.veronica.cz](http://www.hostetin.veronica.cz)  
**Semínkovna Zlín**  
Family Point Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).  
[www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/](http://www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/)

## III/3 Zelené okénko

### Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.  
Více na [www.veronica.cz](http://www.veronica.cz)

### Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na [www.veronica.cz](http://www.veronica.cz) či [www.umenivybirat.cz](http://www.umenivybirat.cz)

## III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web [www.poctivevyrobene.cz](http://www.poctivevyrobene.cz)
- **Regionální značky** [www.regionalni-znacky.cz](http://www.regionalni-znacky.cz)
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.  
[www.vyrobkyzkraje.cz](http://www.vyrobkyzkraje.cz)
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**  
**REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“**  
[www.iskopanice.cz](http://www.iskopanice.cz)
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>





### Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

#### LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,  
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,  
[http://fairtradovamesta.cz/mistni\\_podporovatele](http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele)

### Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na [www.fairtrade-cesko.cz](http://www.fairtrade-cesko.cz).

### Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko  
<https://fairtrade-cesko.cz/>

## TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:



**SPOTŘEBOU**



**OSVĚTOU**



**VZDĚLÁVÁNÍM**

### Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: **spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.**

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.



## Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

### Korunka pomáhá

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, [www.korunkaluhacovice.cz](http://www.korunkaluhacovice.cz)

### Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, [www.dobryandel.cz](http://www.dobryandel.cz)

### Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

### Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte [www.clovekvtisni.cz](http://www.clovekvtisni.cz).

O pomoci v ČR se dozvíte na [www.lepsiskolaprovsechny.cz](http://www.lepsiskolaprovsechny.cz)

### Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

### Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. [www.morskezelvy.cz](http://www.morskezelvy.cz)

### ZOO Zlín

[www.zoozlin.eu/sponzorstvi/](http://www.zoozlin.eu/sponzorstvi/)  
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

## LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429  
755 01 Vsetín

[infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)  
[www.liska-evvo.cz](http://www.liska-evvo.cz)

Aktivity LÍSKY podporují Zlínský kraj, město Vsetín, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, SFŽP, FAIRTRADE Česko a Slovensko, GALVAMET, s.r.o. Vsetín, Městské lesy Vsetín, TG TISK, s.r.o., Lanškroun, AVIS – elektronika, s.r.o., Vsetín, Josef Spitzer, papírnictví Stanislav Olšák, Vsetín, členové Klubu LÍSKY, dárci programu DARUJME.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

## Environmentální informační servis LÍSKY

- Pravidelná elektronická rozesílka, [www.liska-evvo.cz/rozesilka](http://www.liska-evvo.cz/rozesilka)  
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- Webové stránky, [www.liska-evvo.cz](http://www.liska-evvo.cz)
- Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.
- Knihovna, [www.liska-evvo.cz/doc/knihovna](http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna)
- Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.
- Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na [www.liska-evvo.cz/akce](http://www.liska-evvo.cz/akce)  
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu [infoevvo@seznam.cz](mailto:infoevvo@seznam.cz)
- Osvětové a informační kampaně, [www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane](http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane)
- Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení, [www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele](http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele)



Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).



Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8.30–15.00 hodin

Najdete zde Férový obchůdek s fairtradovými výrobky – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a knihovnu s posezením.

[www.liska-evvo.cz](http://www.liska-evvo.cz)



Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.

Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, [www.alcedovsetin.cz](http://www.alcedovsetin.cz)

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.



LÍSKA

Zlínský kraj  
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 19/2023

strana 24